

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون زاوول

معاونیت امور محصلان

پالیسی حقوق، مشارکت و نمایندگی محصلان

سال تحصیلی: 1405

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

5	مقدمه

فصل اول

6	احکام عمومی
6	ماده اول: اهداف بالینی
6	ماده دوم: مبنا
6	ماده سوم: دامنه تطبیق
6	ماده چهارم: تعاریف و اصطلاحات
7	ماده پنجم: حقوق و مکلفیت های محصلان

فصل دوم

8	مکلفیت های محصلان
8	ماده اول: مکلفیتهای عمومی
8	ماده دوم : مکلفیت های اکادمیک
8	ماده سوم: شاخص های حمایوی حقوق و مکلفیت های محصلان
8	۱ - شاخص حمایوی حقوق محصلان
9	۲ - شاخص حمایوی مکلفیت های محصلان

فصل سوم

10	مشارکت محصلان
10	ماده اول: جلسات پوهنجی با نمایندگان محصلان
10	ماده دوم: کمیته محصلان

- 11----- ماده سوم: شاخص حمایتی مشارکت محصلان
- 11----- ماده چهارم: روند اجرایی شاخص حمایتی در حوزه مشارکت محصلان
- 12----- ماده پنجم: نمایندگی محصلان
- 12----- ماده ششم: شاخص حمایتی نمایندگان محصلان
- 12----- ماده هفتم: روند اجرایی شاخص حمایتی نمایندگان محصلان
- 13----- ماده هشتم: نظارت، ارزیابی و بازنگری
- 13----- ماده نهم: احکام اجرایی و نافذ شدن پالیسی

مقدمه

جوانان به عنوان سرمایه های معنوی، نیروی فعال و قشر آینده ساز کشور، شایسته توجه ویژه می باشند. پوهنتون زاول با درک این مسئولیت و بر بنیاد اهداف و مأموریت علمی خویش، تلاش می نماید تا از طریق برنامه های منظم و مؤثر، زمینه رشد، انکشاف و تقویت ظرفیت های محصلان را فراهم سازد. این پوهنتون، محصلان را اعضای خانواده خویش دانسته و پیشرفت خود را در رشد و موفقیت آنان می بیند.

همچنان، این نهاد تحصیلی با ارائه خدمات تحصیلی و مسلکی، در پی تقویت حس تعهد، وطن دوستی و مسئولیت پذیری در میان محصلان بوده و تلاش دارد افراد متخصص، متعهد و دارای ارزش های اسلامی را به جامعه تقدیم نماید. بر همین اساس، این پالیسی به منظور تنظیم حقوق، مسئولیت ها و شیوه های نمایندگی محصلان، مطابق قوانین و پالیسی های وزارت محترم تحصیلات عالی امارت اسلامی افغانستان، ترتیب و تدوین گردیده است.

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول: اهداف پالیسی

تأمین حقوق مشروع و قانونی محصلان؛
ایجاد چارچوب منظم برای نمایندگی محصلان؛
تشویق مشارکت سالم، مسئولانه و سازنده محصلان در امور علمی و خدماتی؛
تقویت فضای اعتماد، نظم، شریعت محوری و انضباط علمی

ماده دوم: مبنا

این پالیسی بر مبنای شاخص ۲۳۸ معیار هشتم چارچوب جدید تضمین کیفیت و اعتباردهی وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان تدوین گردیده است.

ماده سوم: دامنه تطبیق

این پالیسی بر تمام محصلان پوهنتون زاول در تمامی پوهنچی‌های موجود قابل تطبیق می‌باشد. همچنان، تمام استادان و کارمندان مکلف‌اند در چارچوب این پالیسی با محصلان تعامل نموده و از تطبیق اصول و روندهای مندرج آن حمایت نمایند.

ماده چهارم: تعاریف و اصطلاحات

1. **محصل:** فردی است که مطابق قوانین وزارت تحصیلات عالی و پوهنتون به طور رسمی برای ادامه تحصیل در مقطع لیسانس در یکی از پوهنچی‌ها ثبت نام کرده باشد.
2. **نماینده محصلان:** فردی که مطابق این پالیسی برای نمایندگی از محصلان جهت انتقال مشکلات و پیشنهادات آنها به اداره از طرف محصلان صنف یا دیپارتمنت انتخاب و تعیین شده باشد.
3. **کمیته محصلان:** یک نهاد رسمی متشکل از نماینده پوهنچی‌ها و نماینده محصلان که برای انتقال دیدگاه‌ها، مشکلات و تعامل با اداره فعالیت میکند.
4. **مشارکت محصلان:** سهم‌گیری منظم و مشروع محصلان در امور علمی، فرهنگی، خدماتی و مشورتی.

5. شکایت: هر گونه نگرانی، مشکل، تخطی، تبعیض یا بی عدالتی که از سوی محصل مطرح میشود و نیازمند رسیدگی اداری دارد.

6. شاخص حمایتی: معیاری برای سنجش میزان حمایت پوهنتون از محصلان شامل دسترسی به خدمات مشوره ای، روانی، اداری و سازوکارها ثبت و پیگیری شکایات.

7. جلسه پوهنچی با نماینده های صنوف: نشست رسمی میان رهبری پوهنچی و نمایندگان صنوف جهت بررسی موضوعات علمی، اداری و صنفی.

فصل دوم

حقوق و مکلفیت های محصلان

ماده اول : حقوق محصل

محصلان پوهنتون زاول دارای حقوقی اند که باید در تمام سطوح آموزشی و اداری رعایت گردد. این حقوق شامل موارد ذیل میباشد.

۱. حقوق علمی

- دسترسی عادلانه به آموزش با کیفیت ؛
- ارزیابی شفاف و عادلانه نتایج درسی ؛
- استفاده عادلانه و یکسان از تمام خدمات مربوط به محصلان ،منابع علمی، لابراتوارها و کتابخانه؛...
- دریافت معلومات واضح در مورد نصاب درسی و مقررات امتحانی.

۲. حقوق اداری و خدماتی

- حق برخورد احترامانه از سوی استادان و کارمندان؛
- حق دسترسی به خدمات معیاری، کتابخانه، مشاوره ای و روان شناختی؛
- حق دسترسی به امکانات فیزیکی و تکنالوژی پوهنتون
- حق حفظ محرمت اطلاعات شخصی و علمی.
- حق ارائه شکایات و پیشنهادات به مراجع رسمی.

۳. حقوق اخلاقی و شرعی

- حفظ کرامت ذاتی و انسانی محصل؛
- مصؤنیت از هر نوع تبعیض؛

ماده دوم: مکلفیت های محصلان

الف - مکلفیت های عمومی

- قوانین، لوایح و مقررات پوهنتون را رعایت نمایند؛
- ارزشهای اسلامی و اخلاق حسنه را مراعات کنند؛
- نظم و انضباط اکادمیک را حفظ نمایند.

ب - مکلفیت های علمی

- حضور منظم در صنوف درسی؛
- انجام مطالعات و تحقیقات علمی؛
- اجتناب از تقلب و تخلفات علمی.

ماده سوم: شاخص های حمایتی حقوق و مکلفیت های محصلان

۱ - شاخص حمایتی حقوق محصلان

این شاخص نشان می دهد که آیا پوهنتون سازوکارهای لازم برای رسیدگی به نیازها و مشکلات محصلان را فراهم ساخته است یا خیر. هدف این شاخص، تقویت میکانیزم های مؤثر برای ثبت و پیگیری شکایات، ارائه مشوره و فراهم سازی حمایت روانی و علمی می باشد که روند اجرایی شاخص حمایتی حقوق محصلان قرار شرح ذیل میباشند:

الف) ایجاد دفتر حمایتی و مشاوره محصلان

این دفتر به منظور ارائه خدمات تحصیلی، مشاوره ای و روان شناختی به محصلان ایجاد می گردد تا آنان بتوانند هنگام نیاز، به خدمات حمایتی به صورت آسان دسترسی داشته باشند.

ب) تعیین کارشناس مسئول

یک کارشناس مسئول جهت دریافت، ثبت و پیگیری شکایات محصلان تعیین می شود تا روند رسیدگی به شکایات به صورت منظم، شفاف و مؤثر انجام گیرد.

ج) ایجاد سیستم دیجیتالی ثبت شکایات

یک سیستم الکترونیکی طراحی می‌گردد تا محصلان بتوانند شکایات خویش را به‌صورت آنلاین ثبت نموده و روند پیگیری آن را مشاهده نمایند.

د) بررسی و پاسخ‌دهی به شکایات:

تمام شکایات ثبت‌شده حداکثر ظرف ۷ (هفت) روز کاری بررسی گردیده و نتایج آن از طریق کارشناس مسئول شکایات به محصل اطلاع داده می‌شود.

ذ) ارائه گزارش‌های سالانه:

هر سال یک‌بار، گزارش جامع شامل تعداد شکایات، نحوه رسیدگی و نتایج نهایی توسط کارشناس مسئول شکایات تهیه شده و به معاونیت امور محصلان ارائه می‌گردد.

۲- شاخص حمایتی مکلفیت‌های محصلان

شاخص حمایتی مکلفیت‌های محصلان نشان می‌دهد که آیا پوهنتون زمینه مناسب را برای انجام مسئولیت‌های علمی، اخلاقی و انضباطی محصلان فراهم ساخته است یا خیر. این شاخص بر تقویت نظم، تعهد اکادمیک، رعایت مقررات و جلوگیری از تخلفات تمرکز دارد.

بر اساس این شاخص، پوهنتون زاول مکلف است شرایط لازم را برای حضور منظم محصلان، پیشبرد فعالیت‌های علمی، رعایت اصول اخلاقی و کاهش تخلفات اکادمیک فراهم نماید. همچنان، پوهنتون باید از طریق برنامه‌های آگاهی‌دهی و نظارتی، حس مسئولیت‌پذیری و تعهد محصلان را تقویت کند.

هدف این شاخص آن است که محصلان، در کنار استفاده از حقوق خویش، مکلفیت‌های علمی، اخلاقی و انضباطی خود را نیز به‌گونه درست و مسئولانه انجام داده و در ایجاد یک محیط سالم، منظم و معیاری اکادمیک سهم فعال داشته باشند. که روند اجرایی شاخص حمایتی مکلفیت‌های محصلان قرار شرح ذیل است:

الف) برگزاری برنامه‌های آگاهی‌دهی

برای آشنایی محصلان با قوانین، مقررات، اصول اخلاقی و مکلفیت‌های اکادمیک، برنامه‌های آگاهی‌دهی و سمینارهای آموزشی برگزار می‌گردد.

ب) تعیین کارشناس نظارت و تعقیب

یک کارشناس جهت نظارت بر رعایت نظم، حضور منظم، جلوگیری از تخلفات اکادمیک و پیگیری مشکلات انضباطی تعیین می‌شود.

ج) ایجاد سیستم ثبت تخلفات و تعهدات:

سیستم منظم برای ثبت حضور، تخلفات اکادمیک و رعایت مکلفیت‌های محصلان ایجاد می‌گردد تا روند نظارت شفاف و قابل پیگیری باشد .

د) بررسی و رسیدگی به تخلفات

تمام موارد تخلف و بی‌نظمی محصلان به‌موقع بررسی شده و مطابق لوایح و مقررات پوهنتون در مورد آن تصمیم اتخاذ می‌گردد .

ذ) ارائه گزارش‌های سالانه

هر سال گزارش جامع در مورد میزان رعایت مکلفیت‌ها، تخلفات ثبت‌شده و نتایج اقدامات اصلاحی تهیه و به معاونیت امور محصلان ارائه می‌شود

فصل سوم

مشارکت محصلان

محصلان حق دارند در تصمیماتی که بر تحصیل و زندگی اکادمیک آنان تأثیر می‌گذارد، سهم و نقش فعال داشته باشند. در پوهنتون زاول، مشارکت محصلان عمدتاً از طریق سازوکارهای رسمی ذیل انجام می‌شود:

ماده اول: جلسات پوهنچی با نمایندگان محصلان

در این جلسات، نمایندگان صنوف دیدگاه‌ها، شکایات و پیشنهادات محصلان را با رهبری و استادان پوهنچی مربوطه مطرح می‌نمایند. این نشست‌ها فرصت مناسبی را فراهم می‌سازد تا محصلان به‌گونه مستقیم در بحث‌ها و تصمیم‌گیری‌های مرتبط با امور تدریسی، علمی و اکادمیک سهم فعال داشته باشند.

ماده دوم: کمیته محصلان

کمیته محصلان به‌عنوان یک ساختار رسمی، جهت انعکاس دیدگاه‌ها و نیازهای محصلان فعالیت می‌نماید و زمینه اظهار نظر آنان را در موضوعات مرتبط با امور محصلان، فعالیت‌های دانشجویی و نیازهای اداری و اکادمیک فراهم می‌سازد.

ماده سوم: شاخص حمایتی مشارکت محصلان

شاخص حمایتی در حوزه مشارکت محصلان تأکید می‌کند که محصلان باید در تصمیم‌گیری‌های علمی و اداری نقش واقعی و مؤثر داشته باشند. بر اساس این شاخص، نظریات، پیشنهادات و دیدگاه‌های محصلان باید در جلسات رسمی شنیده شده و در روند تصمیم‌گیری مورد توجه قرار گیرد.

هدف این شاخص آن است که محصلان به‌عنوان اعضای فعال و مسئول، در بهبود کیفیت علمی، تقویت امور دانشجویی و توسعه محیط سالم و معیاری اکادمیک سهم مؤثر داشته باشند.

ماده چهارم: روند اجرایی شاخص حمایتی در حوزه مشارکت محصلان

۱. انتخاب نمایندگان محصلان

هر سال انتخابات صنفی برگزار می‌گردد تا نمایندگان محصلان به‌صورت عادلانه و از طریق رأی مستقیم محصلان انتخاب شوند.

۲. حضور نمایندگان محصلان در جلسات رسمی

نمایندگان منتخب در جلسات دانشکده‌ها، کمیته محصلان و سایر نشست‌های مرتبط اشتراک نموده و دیدگاه‌ها، مشکلات و نیازهای صنفی محصلان را مطرح می‌نمایند.

۳. ثبت نظریات و پیشنهادات محصلان در صورت جلسات رسمی

تمامی نظریات، مشکلات و پیشنهاداتی که توسط نمایندگان محصلان در جلسات مطرح می‌شود، باید به‌گونه کامل در صورت‌جلسات رسمی کمیته محصلان درج گردد. این امر سبب می‌شود که موضوعات مطرح‌شده قابل پیگیری بوده و روند رسیدگی به آن‌ها شفاف و مستند باقی بماند.

۴. ارائه گزارش سالانه

در پایان هر سال، گزارشی از میزان مشارکت محصلان، موضوعات مطرح‌شده و اقدامات انجام‌شده تهیه گردیده و به معاونیت امور محصلان ارائه می‌شود.

۵. تبصره

کارشناس مسئول مکلف است هماهنگی لازم را میان نمایندگان محصلان، کمیته محصلان و جلسات دانشجویی فراهم سازد تا روند مشارکت محصلان به‌صورت منظم، شفاف و قابل پیگیری پیش برده شود.

ماده پنجم: نمایندگی محصلان

نمایندگان محصلان نقش مهم و اساسی در پوهنتون دارند. آنان مسئولیت دارند خواست‌ها، نیازها و مشکلات محصلان را به دفتر حمایت و مشوره محصلان انتقال دهند، از حقوق و منافع محصلان دفاع نمایند و به‌عنوان پل ارتباطی میان محصلان و اداره پوهنتون عمل کنند.

ماده ششم: شاخص حمایتی نمایندگان محصلان

این شاخص بر آن تأکید می‌کند که نمایندگان محصلان باید در بیان دیدگاه‌ها، مشکلات و مطالبات صنفی خویش از آزادی و استقلال کامل برخوردار باشند. بر اساس این شاخص، پوهنتون موظف است شرایطی را فراهم سازد تا نمایندگان محصلان بتوانند بدون فشار، محدودیت یا مداخله، نظریات و پیشنهادات محصلان را مطرح نموده و از حقوق صنفی آنان به‌گونه مؤثر دفاع نمایند.

ماده هفتم: روند اجرایی شاخص حمایتی نمایندگان محصلان

۱. تدوین لایحه وظایف مشخص برای کمیته محصلان

به‌منظور تنظیم فعالیت‌ها، صلاحیت‌ها و مسئولیت‌های نمایندگان محصلان، یک لایحه داخلی تدوین و پس از تأیید، تطبیق می‌گردد.

۲. برگزاری انتخابات سالانه نمایندگان محصلان با نظارت پوهنچی‌ها

انتخابات آزاد، شفاف و منظم هر سال برگزار می‌شود تا نمایندگان محصلان به‌صورت رسمی، مشروع و بر اساس رأی مستقیم محصلان انتخاب گردند.

۳. برگزاری نشست‌های منظم

جلسات منظم جهت بیان مشکلات، خواست‌ها، پیشنهادات و پیگیری امور محصلان برگزار می‌گردد تا ارتباط دوامدار و مؤثر میان محصلان و اداره پوهنتون حفظ شود.

۴. ثبت نظریات و پیشنهادات محصلان

تمام موضوعات، نظریات و پیشنهاداتی که توسط نمایندگان محصلان مطرح می‌شود، باید در صورت جلسات رسمی کمیته محصلان درج گردد تا روند پیگیری و اجرای آن‌ها قابل ارزیابی و مستندسازی باشد.

۵. ایجاد سیستم شفاف و قابل اعتماد برای دریافت شکایات محصلان

پوهنتون مکلف است سازوکاری ایجاد نماید تا محصلان بتوانند شکایات خویش را به صورت مطمئن، شفاف و بدون هراس ثبت نمایند.

۶. ایجاد صندوق‌های فیزیکی و سیستم آنلاین ثبت شکایات

به منظور سهولت دسترسی محصلان، صندوق‌های شکایات در محوطه پوهنتون نصب گردیده و همچنان یک سیستم آنلاین برای ثبت و پیگیری شکایات ایجاد می‌شود.

۷. تشکیل کمیسیون رسیدگی به شکایات

کمیسیونی متشکل از آمران دیپارتمنت‌های دانشکده‌ها تشکیل می‌گردد تا شکایات ثبت شده را بررسی نموده و در مورد آن تصمیم مناسب اتخاذ نماید.

۸. بررسی شکایات در مدت معین

تمام شکایات ثبت شده باید حداکثر ظرف ۷ (هفت) روز کاری بررسی گردیده و نتایج آن به محصل اطلاع داده شود.

ماده هشتم: نظارت، ارزیابی و بازنگری

معاونیت امور محصلان مسئول نظارت بر اجرای این پالیسی بوده و روند تطبیق آن را به گونه دوامدار ارزیابی می‌نماید. گزارش ارزیابی سالانه تهیه گردیده و به ریاست پوهنتون ارائه می‌شود.

بازنگری این پالیسی هر سه سال یکبار انجام می‌گردد. در صورتی که قبل از تکمیل سه سال نیاز به تعدیل یا تغییر در مفاد پالیسی به وجود آید، تغییرات لازم ابتدا در متن پالیسی اعمال شده و سپس جهت تأیید نهایی به شورای علمی پوهنتون ارسال می‌گردد.

ماده نهم: تنفیذ پالیسی

این پالیسی در جلسه مؤرخ (۱۴۰۵.۰۲.۱۳) با شماره پروتکول (۰۵) شورای علمی پوهنتون زاول تائید گردیده و تمامی بخش‌های اداری، علمی و محصلان مکلف به اجرای مفاد آن می‌باشند.

مسئولیت نظارت بر تطبیق این پالیسی در سطح پوهنتون بر عهده معاونیت امور محصلان بوده تا روند اجرای آن به صورت منظم، شفاف و مؤثر پیگیری و تطبیق گردد. والسلام